

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2023. október 16.

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

minden vizsgázó számára

2023. október 16. 8:00

Időtartam: 240 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

OKTATÁSI HIVATAL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Ossza be a 240 percet úgy, hogy minden feladatra legyen elég ideje!

Alaposan olvassa el a feladatokat, kérdéseket, szempontokat!

Bátran fogalmazzon meg önálló véleményt, ahol azt kéri a feladat!

Írásait gondosan szerkessze, helyesírását ellenőrizze a szótárból, ha bizonytalan!

A költői-írói helyesírás átvétele saját szövegében nem hiba, ha az idézet szó szerinti és idézőjellel jelölt. Amennyiben az idézet jelöletlen és/vagy tartalmi idézet, akkor ügyeljen arra, hogy *A magyar helyesírás szabályainak* 12. kiadása alapján írja az adott szót!

Jegyzeteket, vázlatot készíthet, de ügyeljen, hogy azok elváljanak a kész fogalmazásoktól!

Ha a megoldott feladatokban javítani akar, akkor a javítani kívánt szót / szavakat húzza át, a helyesnek vélt szót / szavakat pedig írja le újra!

Eredményes munkát kívánunk!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Szövegértési és nyelvi-irodalmi műveltségi feladatsor

Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget, majd oldja meg a feladatokat! Egyes feladatok végén zárójelben közöljük, hogy mely bekezdések alapján kell válaszát megadnia.

Lehóczky Ágnes: A mitikus jelentéssel telítődő tárgyi kép. A fa-motívum Nemes Nagy Ágnes költészetében (részletek)

1. A majdnem ötven év alatt felhalmozódott tanulmányok, szakirodalmi és irodalomtörténeti törekvések Nemes Nagy Ágnes költészetét tárgyaló írásai szinte kivétel nélkül két poétikai irányról beszélnek a Nemes Nagy-féle művekkel kapcsolatban, és kategorikusan az egyik mellett érvelnek. Talán túlságosan is egyszerűnek és lecsupaszítottak tűnik két iránynak ilyen formában való kiemelése, mégis ezek az életművet tekintve a legizgalmasabb és leginkább vitatható kérdések. Nevezetesen arról a két megközelítésbeli szemléletről van szó, mely határozottan különbséget tesz mítoszeremtő irodalmi mű, mitikus költészet és a huszadik században poétikai törekvéssé vált objektív, tárgyias költészet között.

2. Az *In memoriam Nemes Nagy Ágnes. Erkölcs és réműlet között* című kötetben alig találunk olyan elemzést, amely legalább az egyiket ne említené és gondolatmenetét ne az egyik megközelítés szolgálatába állítaná, tegyük hozzá, hogy az objektívizáló irány javára, a mítoszeremtő olvasat rovására. Hasonló tematikájú az *Orpheus* Nemes Nagy Ágnes-száma, de ebben figyelemfelkeltő Poszler György tanulmánya: *Objektív líra – szubjektív mítosz*. Poszler találóan használja a tárgyias hangú mitikus líra terminust e két irány ötvözésére. [...] Grezsa Ferenc pedig már intellektuális mítoszlól beszél, amikor Nemes Nagy Ágnes költészetét tárgyalja. Hasonlóképpen folytathatnánk a sort. Mindenekelőtt azonban definiálni kell mind a mitikus költészet, mind pedig a tárgyias költészet jelentésköreit, jellemvonásait, értéktartományait és legfőképpen azt, vajon ténylegesen szétválasztható-e a kettő (különösen a Nemes Nagy-féle költészet összetevőit helyezve a középpontba).

3. Mitikus irodalom és objektív irodalom között feltűnően erős párhuzamok vonhatók. Nemes Nagy Ágnes versvállalkozásainak nagy része projekció. Egy-egy vágy, gondolat, érzélem kivetítése valamely tárgyra vagy más létezőre. Objektív korrelatívot¹ használ, valamilyen tárgyat, elemet, jelenséget, személyt, hogy abba belebújva, elrejtőzve önmagát fejezze ki. A belső tartalmaknak ilyen típusú indirekt, világra vetített kifejezőmódja az objektív költészet. Azonban nem mindegy, hogy hogyan zajlik a projekció folyamata. Először is minden olyan költészet, mely tárgyban fejezi ki magát, tárgyias, tehát projiciál. A projekció mint lélektani mozzanat jelen van a legtöbb költői kísérletben, bár észrevehetően gyakoribb az objektív költészetben. Az objektív költészetben azonban a tárgyi világ, a természet nem jelentés nélküli, nem a költő vetíti rá a jelentést, és nem is csupán ráaggatja a jelentéssel teli tárgyakra érzelmeit, hanem úgy igaz és pontos, hogy a tárgyi világtól megragadottan emel ki részleteket. A tárgyak alanyi jelentést hordoznak, felkeltik az érzelmet. A belső vágy és a természet tárgyai között tehát mélyről fakadó a kapcsolat. A mitikus gondolkodó vágyát az ahhoz tapadó tárgyba, szóba, szimbólumba önti. Az objektív költő hasonlóan jár el. Csak azt éppen objektív korrelatívnak nevezzük, amely koncentrált terminus mindarra, ami szimbólum, metafora, jelkép vagy névtelen. [...]

¹ objektív korrelatív: olyan tárgy, helyzet, esemény, amely közvetítője lehet a személyes érzelmeknek; objektív tárgy és személyes érzés kölcsönös kapcsolatba lép

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4. A mítosz alapja valamilyen tapasztalat, történeti tapasztalat, élmény, valami baj érzetének az átélése, mely a modern ember számára egyfajta elidegenedés tapasztalatát is jelentheti. A mitikus világrend egyik alapvető tapasztalata tehát valamely törés, általában a természet és az ember kapcsolatának megszakadása, megromlása. A mítosz, a mitikus irodalom erre próbál választ keresni, megoldást, rendet teremteni. Nemes Nagy Ágnes nemcsak mint költő éli át a természettől való elszakadásnak a tapasztalatát, hanem ezt a modern ember alapvető életérzésének, közös emberi tapasztalatának tekinti. A rendteremtés pedig Nemes Nagynál alapvető gesztus: rendet teremteni életünkben, a világ rendjében, fogalmainkban, lelkünkben. A rendteremtés tulajdonképpen egyfajta erkölcsi álláspont is nála. Rendbe szedni a körülöttünk széthulló világ részeit, kezdve a természet és az ember kapcsolatának renoválásával. [...]

5. A fa-motívum

Nemes Nagy Ágnes lírájának struktúra-összetartó ereje a szöveget felépítő, újra meg újra visszatérő, ciklikusan előforduló szimbólumok, képek, motívumok ismétlődése. Ilyen alapmotívum Nemes Nagy Ágnes költészetében a fa. [...] Tekintélyes listát gyűjthetünk az életműből a fa-motívum előfordulásának gyakoriságát tekintve. [...] A rengeteg példa közül csak néhányat említve: nézzük a Paradicsomkert képeit. Vészjósón és szinte végzetként jelenik meg az Édenben maga a Fa, mely a bűnbeesés archetipikus képe, tárgyának szimbóluma lesz. Az ószövegségi szövegek két fát említenek, a tudás fáját, amelyről Éva szakított, és az élet fáját, mely Ádámnak az egyéni halhatatlanságot biztosította volna. A kettő azonban mégis egyként jelenik meg, mint ahogy a versben is csak egy Fa van: „Lebágyad. Csönd. A hegytetőn / ül mozdulatlan két alak, [...] Szél mozdul olykor. / S válaszolva / végigrezeg a fuvalomra / fejük fölött a Fa.” A primitív népek mítoszaiban az eredetmítosz sok párhuzamot mutat a halál mítoszaival. Az ember, mivel evett a tudás fájáról, elveszítette egyéni halhatatlanságra való jogát és a vegetatív halál-születés állandóságát, ciklikusságát választotta. A Paradicsomkert angyala azért könyörög (Istennek), hogy ne indítsa el az idő gépezetét, a szenvedéstől akarja megmenteni a mit sem tudó emberpárt. A Fa origójából indul ki a teremtés és az idő. Az időtlenségből kilép az emberi történeti idő, és ezzel elkezdődik a szenvedés is. A Fa központi motívuma tehát mindenképpen a szenvedés felé mutat, az sem véletlen, hogy a teremtéstörténet-beli fa, a tudás és élet fája a későbbi mitikus gondolkodásban a kereszt fájával, Krisztus szenvedésének és halálának tárgyi megfelelőjével, szimbólumával válik egyenlővé.

6. Az idő nem véletlen kapcsolódhat össze a fával. [...] A fa hosszú életével a visszafordíthatatlan időre emlékeztet, az időmúlás jelképe, éves periodikusságával a körforgásszerű időt, élet-halál ciklikusságát is jelenti. Az élet szentségét ábrázoló életfa, világfa fokozatosan átalakul az idő, a történelem szimbólumává, múlt, jelen és jövő kontinuitást jelölő szimbólumává. Ilyen értelemben tehát a tárgyalt vers paradicsomi fája valóban vészjósón áll a hallgató emberpár felett, az angyal tudatában van az idő irreverzibilitást rejtő tulajdonságának, ezért könyörög kétségbeesetten megálljért.

A fa idővel való párhuzama azonban nemcsak a történeti időt érinti, hanem a különböző idősíkokat és -dimenziókat, a közöttük lévő kapcsolatot, az átjárhatóság lehetőségét. Egyes archaikus népek hite szerint egykor hatalmas fatörzs kötötte össze a világ középpontját az éggel, így könnyen lehetett kapcsolatot teremteni az istenséggel. Csak a sámánok, papok, hősök stb. képesek felvenni újra a kapcsolatot az éggel.

A világ középpontjában álló hegy, oszlop, fa nagyon elterjedt szimbólum. Kapcsolat ég és föld között. [...]

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

A világfa az élet és halál fája, a termékenység és bőség fája, a szerelem fája, a közép fája, az égisz erő, „tetejettlen” fa, a felemelkedés fája, lélekfa, sámánfa, misztikus fa, tudás fája, az idő és a történelem fája, kereszt. A világrend fenntartója: a világ tartópillérét, a Föld forgástengelyét, a világot kerítő Tejutat, a nap útját, a szivárványt a világfa egyaránt megtestesítheti.

A feladatlap bázisszövege az eredeti forrásszöveg módosításával (rövidítésével, nyelvtani egyszerűsítésével), de az eredeti szöveg integritásának megtartása mellett jött létre. Az eredeti szöveg forrása:

Lehóczky Ágnes (2002): A mitikus jelentéssel telítődő tárgyi kép. A fa-motívum Nemes Nagy Ágnes költészetében. In: *Irodalomtörténet* 33/83. évf. 1.sz.

1. Nevezze meg a szöveg alapján, melyek a Nemes Nagy Ágnes-életmű megítélésének legvitathatóbb kérdései! Két kérdéskört említsen! (1, 2)

- _____
_____
- _____
_____

2 pont

2. a) Milyen két poétikai irányról beszél a tanulmány Nemes Nagy költészetében? (1)

- _____
- _____

2 pont

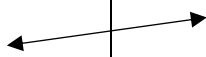
b) Nevezzen meg egy különbséget, eltérést a két poétikai irányzat között! Válaszát a szöveg 3. és/vagy 4. bekezdése alapján fogalmazza meg! Idézhet is.

mitikus költészet	objektív/tárgyas költészet

2 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3. Mennyiben tér el az *Objektív líra – szubjektív mítosz* című tanulmány az *In memoriam Nemes Nagy Ágnes. Erkölcs és rémület között* című kötet írásaitól? (2) Mutasson be egy lényeges szemléletbeli eltérést!

<i>Objektív líra – szubjektív mítosz</i>	<i>In memoriam Nemes Nagy Ágnes. Erkölcs és rémület között</i>
	

1 pont

4. Adja meg az alábbi két fogalom magyarázatát a szöveg és/vagy saját ismeretei alapján!

projekció: _____

archetípus: _____

2 pont

5. A fa már őseink gondolkodásában is központi helyet foglalt el. Ezt bizonyítják az alábbi szövegek is. Nevezze meg a műfajukat!

a) És nevele az Úr Isten a földből mindenféle fát, tekintetre kedvest és eledelre jót, az élet fáját is, a kertnek közepette, és a jó és gonosz tudásának fáját.

Műfaj: _____

b) Egyszer volt, hol nem volt, az Óperenciás tengeren túl, a pokol kapujának az ajtajában volt egy nagy cserfa, annak volt hetvenhét gyökere, hetvenhét ága...

Műfaj: _____

c) Erdő, erdő, de magos a teteje,
jaj, de régen lehullott a levele,
jaj, de régen lehullott a levele,
árva madár párját keresi benne.

Műfaj: _____

d) Árnyékaért becsüljük a vén fát. / Nem esik messze az alma a fájától.

Műfaj: _____

3 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

e) **Mi a közös az a), b), c), d) műfajokban? Olyan választ fogalmazzon meg, amellyel alátámasztja az 5. feladat első mondatának (A fa már őseink gondolkodásában is központi helyet foglalt el.) állítását!**

---

1 pont	
---------------	--

6. Nemes Nagy Ágnes költészetében a fa legtöbbször konkrét fafajtaként szerepel: dió, kőris, jegenye, fenyő, tölgy, füge stb. Az alábbi versben, versrészletekben is konkrét fafajták fordulnak elő. Nevezze meg ezeket!

A)

a) Herkules ilyet a Hesperidák kertjébe' se látott,
Hósi Ulysses sem Alkinoos szigetén.

Még boldog szigetek bő rétjein is csoda lenne,
Nemhogy a pannon-föld északi hús rögein.

S íme virágzik a _____ merészen a télben,

Ám csodaszép rügyeit zuzmara fogja be majd!

_____, kicsi Phyllis, nincs még fecske e tájon,

Vagy hát oly nehezen vártad az ifju Tavaszt?

A kihagyott fafajta: _____

b) „Most lassu méreg, lassu halál emészt.

Nézd: a kevély _____, mellyet az éjszaki

Szélvész le nem dönt, benne termő

Férgek erős gyökerit megőrlik,

S egy gyenge széltől földre terítettik!

Így minden ország támasza, talpköve

A tiszta erkölcs, melly ha megvész:

Róma ledúl, s rabigába görbed.”

A kihagyott fafajta: _____

c) „Ah, de mit látok? középen

Ott egy _____ virít,

Csillag, gyöngy és földi ágból,

Három ellenző világból,

Új jelenség, új csoda.

S aki ott kötözve ül,

A gonosz, kaján anyó,

Nénje tán a vén időnek,

Mint leláncolt fergeteg.”

A kihagyott fafajta: _____

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

d) „Őrizd eszelősen néhány jelződet, álmodat,
Ne mukkanj, amikor a boss megszámlolja fogad.
Szorongasd még a bugyrodát, rongyaidat, szegény
Emlékeid: egy hajfürtöt, fényképet, költeményt –
Mert ez maradt. Zsugorian még számba veheted
A Mikó utca _____-t, mind a hetet,
És Jenő nem adta vissza a Shelley-kötetet,
És már nincs, akinek a hóhér eladja a kötelet,
És elszáradnak idegeink, elapad vérünk, agyunk,
Látjátok feleim szem'tekkel, mik vagyunk?
Íme, por és hamu vagyunk.”

A kihagyott fajtája: _____

e) „Még nyílnak a völgyben a kerti virágok,
Még zöldel a _____ az ablak előtt,
De látod amottan a téli világot?
Már hó takarja el a bérci tetőt.”

A kihagyott fajtája: _____

5 pont	
--------	--

B)

Az a) mű verselése és a versforma pontos megnevezése:

_____

A b) idézetet tartalmazó mű szerzője: _____

A c) idézetet tartalmazó emberiségdráma drámamodelljének pontos megnevezése:

_____

A d) idézetet tartalmazó mű címe: _____

Az e) idézetet tartalmazó mű műfaja: _____

5 pont	
--------	--

7. Olvassa el Petőfi Sándor versét, majd válaszoljon a kérdésekre!

Fa leszek, ha fának vagy virága.
Ha harmat vagy: én virág leszek.
Harmat leszek, ha te napsugár vagy...
Csak hogy lényink egyesüljenek.

Ha, leányka, te vagy a mennyország:
Akkor én csillaggá változom.
Ha, leányka, te vagy a pokol: (hogy
Egyesüljünk) én elkárhozom.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

a) Mi a műfaja a költeménynek? _____

1 pont

b) Petőfinek egyik jellegzetes költeménytípusa az ún. metamorfózisvers. Nevezhetjük-e a *Fa leszek, ha...* kezdetű verset metamorfózisversnek? Válaszát indokolja!

---

1 pont

c) Mi állandó, állapotszerű a versben? Írjon egy példát!

---

1 pont

d) Az udvarló vers a költő kétségeit is megfogalmazza, a szerelem beteljesülését kétesélyessé teszi. Támassa alá ezt az állítást a szövegből egy grammatikai/nyelvi példával!

---

1 pont

8. A költészetben visszatérő motívum a fával kapcsolatban a víz, a folyó. A víz lehet a veszélyes irracionitásnak, a tudatfolyam, az idő, az emlékek sodrásának, a köztes létnek, a terek közti átmenetnek, a megtisztulásnak, megújulásnak az archetipikus képe.

A) Az alábbiakban olyan irodalmi művek elemzéséből olvashat részleteket, amely művekben fontos szerepet játszik a víz, mint archetípus.

Adja meg a felidézett mű címét és a mű szerzőjének teljes nevét!

a) A víz partján meditációba mélyedt lírai hős az „*idő egészével*” néz szembe. Az eső („*eső módra hullt*”) és a folyó összekapcsolásával („*az idő árján*”) a folyó az idő és az emlékezet allegóriájává válik; összeköt múltat, jelent, jövőt.

A szerző neve: _____

A mű címe: _____

1 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

b) A víz, és különösen a folyó létszimbólum is. Az ember parányinak tetszik a lét hömpölygő forgatagában. A főhős – a Szent Borbála fedélzetén – folyásiránnyal szemben igyekszik átküzdeni magát a viharos részen. Az ő két életét köti össze és ugyanakkor választja el a folyó.

A szerző neve: _____ A mű címe: _____

1 pont

c) A bibliai motívumokat is előhívó záró jelenet – a feleség odaadó gondoskodása – példázatos jelentést is hordoz. A víz, a mosdatás, a megtisztulás egyben a múlt lezárása és az életbe való visszatérés jelképe is.

A szerző neve: _____ A mű címe: _____

1 pont

d) A költemény a lírai hős nézőpontjából két folyó-motívum köré építi ki képrendszerét. Az egyik folyó a titokzatos, egzotikus szent Gangesz, a művészet, a szépség, a lélek otthona. A másik folyó a magyar valóságot, az ország elmaradottságát fejezi ki.

A szerző neve: _____ A mű címe: _____

1 pont

B) Nevezzen meg a szöveg és a feladatlap egésze és ismeretei alapján a FA és a VÍZ közös jegyei, jellemzői közül kettőt!

- _____
- _____

2 pont

9. Nevezze meg az alábbi két idézetben előforduló kiemelt, közös szóképet!

<p>„Szirom borzong a fán, lehull; fehértől illatokkal alkonyul.”</p> <p>(Radnóti Miklós: <i>Május</i>)</p>	<p>„Titkok illata Fénylett hajadban”</p> <p>(Tóth Árpád: <i>Esti kérdés</i>)</p>
---	--

a) A közös szókép neve: _____

1 pont

b) A szókép fogalma, meghatározása: _____

1 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

10. A Nemes Nagy Ágnesről szóló tanulmány utolsó, 6. bekezdése kapcsolatba hozható Arany János *Kertben* című versének részletével. Mindkét szövegből kiemelhetők konkrét szószerkezetek, képek, melyek a kapcsolódást bizonyítják. Egészítse ki a táblázatot a hiányzó elemekkel!

„Műhely körül a bánatos férj
Sohajtva jár, nyög nagyokat;
Ide fehérленek deszkái,
Épen azok közt válogat.
Amaz talán bölcső leendett,
Menyegzős ágy eme darab:
Belőlük elhunyt hitvesének
Most, íme, koporsót farag.”

Arany János: <i>Kertben</i> (részlet)	A tanulmány 6. bekezdése
	élet és halál fája
menyegzős ágy	

2 pont

11. Oravecz Imre kortárs költő (1943–) *Távozó fa* (2015) című kötetének fő motívuma az elmúlás. A kötet nyitóverse, az *Alkony* már kezdősoraiban tömörítette az öregedés, elmúlás, a magány, a kapcsolatok felbomlása, a test elfáradása alapélményeket.

„A ház előtt kert,
a kert alatt völgy,
a völgyön túl hegy,
a kertből a napot nézem,
mely leáldozóban van a hegy mögött.”

Írjon egy-egy példát (képet, toposzt) az alábbiakra! Megoldásában felhasználhatja a 11. feladat összes információját.

az öregedésre: _____

a magányra: _____

a test elfáradására: _____

3 pont

40 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

MŰÉRTELMEZŐ SZÖVEG ALKOTÁSA

Értelmezze Vas István költeményét! Elemzésében fejtse ki, milyen eszközökkel mutatja be a költő az idő múlását! Térjen ki a mű címének és a párbeszéd formájának a lehetséges jelentéseire!

Fogalmazása 400–800 szó terjedelmű legyen!

Vas István: Párbeszéd két ismeretlen között

És megint a rózsák.

És megint a nyár.

Még észreveszed?

Egyre sűrűbben.

Fut az év.

És egyre rövidebb.

Lassan kifogysz az időből.

Kifogyok.

No és mi lesz?

Mi lenne? Az, amire azt mondják, természetes.

Szóval eltűröd?

Nem. Csak kibírom azt, ami tűrhetetlen.

És mivel készülsz rá?

Semmivel.

Most is, mi van a kezében?

Hát az, ami szokott. A cigaretta, a pohár, a toll.

Persze, a szájalmas kacat, amihez ragaszkodol,
A személyes holmi, az emlék, az arcok, a tulajdonod.
Meddig akarod tartani? Jobb lesz, ha eldobod,
És üres kézzel elindulsz és elmégy az utakon túlra,
A domb tetejére.

Minek?

Addigra ősz lesz újra,

S a domb tetején, ahol egy fa, egy bokor sem akad,
Hideg eső veri az árvalányhajat,
S a csupasz domb tetején az eső téged is csupaszra ver,
S kimossa belőled azt, amit ma fontosnak hiszel,
S kihullanak belőled az arcok és adatok,
S a lényegig csupaszon átléphetesz, tudod, hová.

Nem akarok

Átlépni sehová, ha nem úgy, aki vagyok.

És nem megyek föl a csupasz dombra.

Ne légy konok.

De konok vagyok és még mindig gyűjtöm azt,

ami megtelít,

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

És konokul nem akarok lecsupaszodni a lényegig.
Tudom, kifogyok az időből. De nem akarok kifogni
Abból, ami a hideg esőben is tán fel tud majd lobogni.

És mit gondolsz? Azzal a lobogással megnyered
Azt, ami vár? Vagy annak is tán feltételeket
Szabnál?

Nem. Csak a feltételeit nem fogadhatom el,
És aminek nem én kellek, az énnekem se kell.
Mert lettem, ami lettem, és magamat meg nem adom.

Elveszi úgyis.

Vegye el, ha van ilyen hatalom.

Kifogysz az időből. Készülj, mert készül rád az, ami vár.
És mi lesz addig?

Megint a rózsák és megint a nyár.

(1963)

Forrás: Vas István: *Itt voltam* (1976). Magvető–Szépirodalmi Könyvkiadó 253–254.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

REFLEKTÁLÓ SZÖVEG ALKOTÁSA

„A művészet különös kompromisszum idő és örökkévalóság között. S hát még az irodalom, mely formájában egyúttal beszéd is; nemcsak alkot, hanem mond is valamit; s mint minden beszédnek, kérdések és válaszok közé kell iktatódnia.

Soha kínosabb probléma nem volt az irodalom aktualitása, mint épp manapság: mikor a Kor szinte évenként váltja képét s hangulatát, s mire az író lelkében földolgozódtak s formát öltöttek volna korszerű mondanivalói: már el is avultak.

Az írónak választania kell idő és örökkévalóság, korszerű mondanivalók és örök emberi között: a kompromisszum mindinkább lehetetlen.

[...]

Ez a művészet! klasszikus művészet! teljes, elfogulatlan, a Kor érzelmeivel és irányaival nem törődő alkotások: s mégis azok, amelyekre szüksége van a Kornak: amelyek erősítik az Életet!”

Babits Mihály: Új klasszicizmus felé. In: *Nyugat*, 1925., 18.

A 20. század magyar irodalmában megfigyelhető két erőteljes irányzat: a merész újítás és a klasszikusokhoz való visszanyúlás. Ön szerint lehet modern, ami klasszikus? Értelmezhető-e a *modern* vagy a *klasszikus* értékfogalomként? Fejtse ki véleményét ezekről a kérdésekről! Reflektáljon a kapott idézetre, és hivatkozzon 2-3, 20. századi magyar alkotóra! Megoldása 150–450 szó terjedelmű legyen!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		pontszám	
		maximális	elért
I. Szövegértési és nyelvi-irodalmi műveltségi feladatsor		40	
II. Szövegalkotási feladatok	Műértelmező szöveg	Tartalom	15
		Szövegszerkezet	5
		Nyelvi igényesség (stílus, nyelvhelyesség)	10
		Összesen	30
	Reflektáló szöveg	Tartalom	5
		Problémaérzékenység	5
		Gondolatmenet	5
		Nyelvi igényesség (stílus, nyelvhelyesség)	5
		Összesen	20
Helyesírás		8	
Íráskép		2	
Az írásbeli vizsgarész pontszáma		100	

_____ dátum

_____ javító tanár

		pontszáma egész számra kerekítve	
		elért	programba beírt
I. Szövegértési és nyelvi-irodalmi műveltségi feladatsor			
II. Szövegalkotási feladatok	Műértelmező szöveg		
	Reflektáló szöveg		
Helyesírás			
Íráskép			

_____ dátum

_____ dátum

_____ javító tanár

_____ jegyző